

III

(Drugi akti)

EVROPSKI GOSPODARSKI PROSTOR

ODLOČBA NADZORNEGA ORGANA EFTE

št. 496/13/COL

z dne 11. decembra 2013

o financiranju koncertne dvorane in konferenčnega centra Harpa (Islandija)

NADZORNI ORGAN EFTE (V NADALJNJEM BESEDILU: NADZORNI ORGAN) JE –

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (v nadaljnjem besedilu: Sporazum EGP), zlasti člena 61(3)(c) Sporazuma in Protokola 26,

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi Nadzornega organa in Sodišča (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o Nadzornem organu in Sodišču), zlasti člena 24 Sporazuma,

OB UPOŠTEVANJU Protokola 3 k Sporazumu o Nadzornem organu in Sodišču (v nadaljnjem besedilu: Protokol 3), zlasti člena 7(3) dela II Protokola,

PO POZIVU vsem zainteresiranim stranem, naj predložijo svoje pripombe v skladu z navedenimi določbami ⁽¹⁾, in ob upoštevanju teh pripomb,

ob upoštevanju naslednjega:

I. DEJSTVA

1. POSTOPEK

- (1) Nadzorni organ je 19. septembra 2011 prejel pritožbo (evidenčna številka 608967), da naj bi država Islandija (v nadaljnjem besedilu: država) in mesto Reykjavik (v nadaljnjem besedilu: mesto) subvencionirala konferenčne in gostinske storitve v koncertni dvorani in konferenčnem centru Harpa (v nadaljnjem besedilu: center Harpa) ⁽²⁾.
- (2) Po prejetju vseh ustreznih informacij islandskih organov in obravnavi zadeve na srečanju 5. junija 2012 ⁽³⁾ je Nadzorni organ 20. marca 2013 sprejel Odločbo št. 128/13/COL o začetku formalnega postopka preiskave morebitne državne pomoči pri financiranju koncertne dvorane in konferenčnega centra Harpa (v nadaljnjem besedilu: Odločba št. 128/13/COL ali odločba o začetku postopka).
- (3) Z dopisom z dne 28. maja 2013 (evidenčna številka 673762) so islandski organi predložili pripombe glede odločbe Nadzornega organa. Nadzorni organ in islandski organi so zadevo obravnavali tudi na srečanju 4. junija 2013 v Reykjavíku.

⁽¹⁾ Odločba Nadzornega organa Efte št. 128/13/COL z dne 20. marca 2013 o začetku formalnega postopka preiskave morebitne državne pomoči pri financiranju koncertne dvorane in konferenčnega centra Harpa, objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* (UL C 229, 8.8.2013, str. 18, in *Dopolnilo EGP* št. 44, 8.8.2013, str. 5).

⁽²⁾ Za namen te odločbe se izraz „center Harpa“ nanaša na samo stavbo in njene prostore.

⁽³⁾ Za podrobnejši opis dopisovanja glej odstavke 2 do 5 Odločbe Nadzornega organa št. 128/13/COL.

- (4) Odločba št. 128/13/COL je bila 8. avgusta 2013 objavljena v *Uradnem listu Evropske unije* in Dodatku EGP. Zainteresirane strani so imele na voljo en mesec za predložitev pripomb k odločbi o začetku postopka Nadzornega organa. Zainteresirane strani niso predložile nobenih pripomb.

2. OPIS UKREPA

2.1 Splošno

- (5) Nadzorni organ je v Odločbi št. 128/13/COL ocenil financiranje koncertne dvorane in konferenčnega centra Harpa. Center Harpa je večnamenska stavba v središču Reykjavika in je zdaj v 54-odstotni lasti države in 46-odstotni lasti mesta, pri čemer oba prispevata k financiranju.

2.2 Ozadje

- (6) Leta 1999 je župan Reykjavika skupaj s predstavniki islandske vlade napovedal gradnjo koncertnega in konferenčnega centra v središču Reykjavika. Ob koncu leta 2002 sta država in mesto podpisala sporazum o projektu in naslednje leto je bila ustanovljena družba Austurhöfn-TR ehf. za nadzor projekta ⁽⁴⁾.
- (7) V skladu s prvotnim poslovnim modelom za center Harpa bi bil zasebni partner pristojen za gradnjo in upravljanje stavbe, pri čemer bi v zameno prejemal letne prispevke od države in mesta. Aprila 2004 je Državni trgovinski center objavil predizbirni postopek za projekt, leta 2005 pa je odbor za ocenjevanje izmed štirih prejetih ponudb izbral najugodnejšo ponudbo, in sicer ponudbo delniške družbe Portus ehf. Nato sta država in mesto z družbo Portus sklenila pogodbo (v nadaljnjem besedilu: projektni sporazum) za gradnjo in upravljanje koncertnega in konferenčnega centra ⁽⁵⁾. Vendar se je izbrani zasebni partner po finančnem zlomu leta 2008 soočil s hudimi finančnimi težavami in je moral odstopiti od projekta, zato je bila gradnja centra Harpa začasno ustavljena.
- (8) Ko je zasebni partner odstopil od projekta, je bila zgrajena že približno polovica centra Harpa, zato so se morali islandski organi odločiti o njegovi prihodnosti. Po navedbah islandskih organov so bile v tistem času na voljo tri možnosti ⁽⁶⁾:
- (a) Projekt bi bilo mogoče nadaljevati z javnim financiranjem. Stroški so bili takrat ocenjeni na približno 13 milijard ISK.
- (b) Druga možnost je bila začasna preložitev gradnje centra Harpa. Po ocenah bi to stalo približno 19 milijard ISK.
- (c) Tretja možnost pa je bila dokončna zaustavitev projekta ali celo porušenje že zgrajenega dela. Ocenjeno je bilo, da bi stroški zaustavitve projekta znašali približno 10 milijard ISK.
- (9) Jasno je bilo tudi, da bi na pol zgrajena stavba velikosti centra Harpa v središču mesta na dolgi rok povzročala težave in njegova vrednost bi bila uničena. Zato je bilo ocenjeno, da zaustavitev projekta ne bila izvedljiva, saj je bilo za zagon projekta porabljenih ogromno sredstev, poznejši ponoven zagon projekta pa bi bil zelo drag in zapleten. Zato sta se februarja 2009 župan mesta Reykjavik in minister za izobraževanje dogovorila, da bosta država in mesto nadaljevala gradnjo projekta brez zasebnega partnerja ⁽⁷⁾.
- (10) Tako je družba Austurhöfn-TR ehf. prevzela projekt, proučeni pa so bili tudi načrti, da bi se poiskale ekonomsko ugodnejše rešitve za gradnjo in zasnovo stavbe. V sporočilu države in mesta za javnost je bilo navedeno, da je prevzem le začasna rešitev in da bo po okrevanju gospodarstva lastništvo in financiranje centra Harpa ponovno proučeno. Leta 2010 je bil spremenjen projektni sporazum, da je izražal novo upravljanje projekta in odstop zasebnega partnerja od projekta ⁽⁸⁾, in gradnja se je nadaljevala. Banka Landsbankinn je odpisala velik delež investicijskih stroškov, pri čemer je bil ves osnovni kapital v postopku izničen. Leta 2011 je bila gradnja centra Harpa končana in 20. avgusta 2011 je bil uradno odprt.

⁽⁴⁾ Več informacij o družbi Austurhöfn-TR ehf. najdete na njeni spletni strani: <http://www.austurhofn.is/>.

⁽⁵⁾ Projektni sporazum med družbo Austurhofn-TR ehf. in družbo Eignarhaldsfelagid Portus ehf. je bil podpisan 9. marca 2006.

⁽⁶⁾ Glej dopis islandskih organov z dne 28. maja 2013 (evidenčna številka 673762).

⁽⁷⁾ Izjava Ministrstva za kulturo in izobraževanje je na voljo na: <http://www.menntamalaraduneyti.is/frettir/Frettatilkynningar/nr/4833>.

⁽⁸⁾ Spremenjeni in preoblikovani projektni sporazum med družbo Austurhofn-TR ehf. in družbo Eignarhaldsfelagid Portus ehf. je bil podpisan 19. januarja 2010.

- (11) Do nedavnega je bilo v upravljanje centra Harpa vključenih več delniških družb, in sicer: družba Portus ehf., ki je bila pristojna za nepremičnine in upravljanje centra Harpa, ter družba Situs ehf., ki je bila pristojna za druge stavbe, načrtovane na istem območju. Družba Portus je imela dve podrejeni družbi, in sicer družbo Totus ehf., ki je bila lastnica nepremičnine, ter družbo Ago ehf., ki je bila pristojna za vse dejavnosti v centru Harpa in je nepremičnino najela od družbe Totus. Tudi družba Situs je imela dve podrejeni družbi, in sicer družbo Hospes ehf., ki naj bi bila lastnica in upravljavka hotela, ki naj bi bil zgrajen na istem območju, ter družbo Custos ehf., ki naj bi bila lastnica in upravljavka drugih stavb na tem območju.
- (12) Vendar je upravni odbor družbe Austurhöfn-TR ehf. decembra 2012 sklenil, da bo poenostavil upravljavsko strukturo centra Harpa z združitvijo večine delniških družb, vključenih v njegovo upravljanje, da bi zmanjšal stroške poslovanja in izboljšal učinkovitost. S tem namenom sta država in mesto ustanovila družbo Harpa Concert and Conference Centre ehf., (islandsko Harpa tónlistar- og ráðstefnuhús ehf.), namenjeno nadzoru vseh dejavnosti centra Harpa. Poenostavitev infrastrukture centra Harpa je del dolgoročnega načrta za vzdržnost poslovanja centra Harpa.

2.3 Namen in cilj projekta Harpa

- (13) Po navedbah islandskih organov naj bi bil center Harpa forum za raznoliko ter ambiciozno glasbeno in kulturno življenje na Islandiji z namenom spodbujanja najboljšega, kar lahko v nekem trenutku ponudijo islandski umetniki, s posebnim poudarkom na različnih glasbenih prireditvah. Center Harpa naj bi bil tudi vir inovacij na islandski kulturni in glasbeni sceni s poudarkom na mednarodnih povezavah, s čimer bo postal dostojno prizorišče za obisk tujih umetnikov na Islandiji.
- (14) Center Harpa naj bi bil tudi forum za vse vrste konferenc, sestankov in srečanj, tako domačih kot tujih, pri čemer bi s ponudbo storitev in konferenčnih dvoran, konkurenčnih s konferenčnimi zmogljivostmi v drugih državah, okrepil položaj Islandije kot prizorišča mednarodnih konferenc. Namen centra Harpa naj bi bil tudi spodbujanje turizma na Islandiji in krepitev središča mesta Reykjavík, da bi postalo središče za vse Islandce na tem območju in cilj za domače ter tuje obiskovalce, ki si želijo spoznati center Harpa, uživati v njegovi ponudbi in si ogledati arhitekturo stavbe ter umetnosti, prikazane v njej.
- (15) Islandski simfonični orkester, islandska opera in big band Reykjavík so sklenili dolgoročne pogodbe za uporabo nekaterih prostorov v centru Harpa. V njem potekajo tudi konference ter številne umetniške prireditve, na primer pop in rock koncerti islandskih in tujih glasbenikov. Druge dejavnosti v centru Harpa, na primer pripravo in postrežbo hrane, restavracije, glasbeno prodajalno ter prodajalno pohištva, upravljajo zasebne družbe, ki imajo prostore v najemu. Ti prostori se oddajajo zasebnim upravljavcem pod tržnimi pogoji, v zvezi z njimi pa so bili organizirani javni razpisi, s katerimi so bile sprejete najugodnejše ponudbe.
- (16) Pred izgradnjo centra Harpa na Islandiji ni bilo koncertnih dvoran z ustrežno akustiko, ki bi lahko sprejele več kot 300 obiskovalcev ter omogočile nastop islandskega simfoničnega orkestra in islandske opere. Islandski organi so zato menili, da je treba zgraditi kulturno dvorano, ki bo Islandcem omogočila uživanje v glasbi in umetnosti. Po njihovih navedbah pa tudi v nobenem takrat obstoječem konferenčnem centru ali prostorih na Islandiji ni bilo mogoče prirediti večjih konferenc.

2.4 Prostori v centru Harpa

- (17) Center Harpa meri 28 000 m² in se nahaja v starem pristanišču v Reykjavíku, na ulici Austurbakki 2. Stavbo je oblikoval biro Danish Henning Larsen Architects v sodelovanju z islandskim arhitekturnim birojem Batteríð arkitektar. Umetnik Ólafur Elíasson je skupaj z arhitekti zasnoval stekleno strukturo, ki obdaja stavbo. Družba Artéc Consultants Inc je pristojna za akustiko, zvočno izolacijo, zasnovu koncertnih dvoran in zvočno opremo.
- (18) Stavba je zasnovana tako, da zagotavlja raznolikost in primerne prostore za vse vrste koncertov in konferenc ter Islandcem zagotavlja prostore, ki jih pred tem v državi niso imeli. Center Harpa je že bil nagrajen za svoje koncertne dvorane, revija Gramophone ga je izbrala za eno od najboljših koncertnih dvoran tega tisočletja, revija Travel & Leisure pa ga je razglasila za najboljše prizorišče za kulturne dogodke leta 2011. Je tudi dobitnik nagrade Evropske unije za sodobno arhitekturo 2013, nagrade Mies van der Rohe ⁽⁹⁾.

⁽⁹⁾ Sporočilo za javnost je na voljo na: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-376_en.htm.

(19) Pregled vseh dvoran v centru Harpa ⁽¹⁰⁾:

- (i) Dvorana *Eldborg* ima 1 800 sedežev in je s skupno 1 008 m² največja dvorana v centru Harpa. Višina stropa je 23 m, oder pa je velik 22 × 17 m. V dvorani je omogočen nastavljen akustični odmevni čas, opremljena pa je tudi s premičnimi podiji za zbor, snemalnimi prostori in prostori za nastopajoče. Dvorana je posebej zasnovana za izvedbo koncertov.
- (ii) Dvorana *Norðurljós* je koncertna dvorana, zasnovana za izvedbo koncertov. Okoli celotne dvorane so balkoni in ima premični oder. Ima po meri zasnovano opremo za osvetljevanje, ki se lahko prilagodi na številne barvne tematike in ustvari najprimernejšo atmosfero za želeno prireditev. Dva zvočno izolirana portala povezuje dvorani *Norðurljós* in *Silfurberg*, tako da se lahko uporabita za eno veliko dvorano za večje dogodke. Meri 540 m² in ima 520 sedežev (gledališka postavitev).
- (iii) Dvorana *Silfurberg* je edina dvorana, posebej zasnovana za prirejanje konferenc. Meri 735 m² in ima 840 sedežev (gledališka postavitev). Oder je premičen in ga je mogoče razširiti. Dvorano je mogoče z zvočno izolirano pogrezljivo pregrado ločiti na dva dela, pri čemer ima vsak del 325 sedežev. Dva zvočno izolirana portala povezuje dvorani *Silfurberg* in *Norðurljós*, ki ju je mogoče po potrebi odpreti tako, da sta dvorani povezani za večje prireditve. Dvorana je primerna za vse vrste konferenc, sprejemov ali koncertov. Ima najboljšo možno tehnično opremo za konference. Primerna je tudi za vse vrste glasbenih nastopov.
- (iv) Dvorana *Kaldalón* je najmanjša dvorana in meri 198 m². Ima 195 sedežev. Zasnovana je za izvedbo koncertov. Oder je premičen, tla se lahko uporabijo kot oder za glasbenike. Akustični odmevni čas se lahko spreminja, torej se lahko prilagaja različnim vrstam prireditev.
- (v) Dvorana *Björtuloft* meri 400 m² in ima 130 sedežev v šestem in sedmem nadstropju centra Harpa. Primerna je za srečanja in bankete, stoječe sprejeme in druge dogodke. Dvorana lahko sprejme okoli 130 ljudi v zgornjem nadstropju (sedmo nadstropje) in okoli 60–70 ljudi v spodnjem nadstropju, skupaj torej okoli 200 ljudi, ki lahko sedijo za okroglimi mizami v obeh nadstropjih. Pri stoječih sprejemih pa lahko dvorana sprejme okoli 300–350 ljudi v obeh nadstropjih. Sedmo nadstropje je opremljeno z zaslonom, projektorjem, zvočnim sistemom in prilagodljivo osvetlavo.

- (20) V centru Harpa je tudi 7 manjših konferenčnih sob z 8 do 250 sedeži ter več javnih prostorov, ki jih je mogoče občasno najeti za razstave in sprejeme, s čimer se lahko poveča prihodek družbe. Sejne sobe je mogoče ločiti v manjše sobe. Vse so tehnično opremljene s projektorji, opremo za sestanke prek spletnih konferenc in zvočnim sistemom.

2.5 Financiranje dejavnosti centra Harpa

- (21) Kot je bilo navedeno, je center Harpa prek družbe Austurhöfn-TR ehf. v popolni lasti države in mesta. Obveznost države in mesta določa člen 13 projektnega sporazuma iz leta 2006 ⁽¹¹⁾. Letna plačila države in mesta se izvajajo iz njunih proračunov. Na podlagi državnega proračuna za leto 2011 naj bi pričakovani državni letni prispevek znašal 424,4 milijona ISK. Za leto 2012 je pričakovani znesek prispevka države znašal 553,6 milijona ISK. Vsi javni prispevki za center Harpa se krijejo sorazmerno glede na delež v projektu, tj. država krije 54 %, mesto pa 46 %. Prispevki se tudi indeksirajo z indeksom cen življenjskih potrebščin.
- (22) Poleg prispevkov iz državnega in mestnega proračuna sta se islandska vlada in mesto zavezala k dodelitvi kratkoročnega posojila za delovanje centra Harpa, dokler ne bo končano dolgoročno financiranje, potrebno za polno pokritje stroškov projekta. Od leta 2013 je celotni znesek posojila znašal 794 milijonov ISK s 5-odstotno obrestno mero in premijo v višini 200 bazičnih točk. Posojilo naj bi bilo povrnjeno do 15. februarja 2013. Mesto, država in družba Harpa Concert and Conference Centre ehf. so 6. marca 2013 podpisali sporazum, da bo premoštitveno posojilo pretvorjeno v osnovni kapital centra Harpa, ker pred tem družba ni dobila nobenega kapitala. V tem sporazumu sta se država in mesto zavezala tudi k dodatnim začasnim letnim plačilom centru Harpa v višini 160 milijonov ISK letno v obdobju 2013–2016, iz katerih bi se najprej poplačal davek na nepremičnine centra Harpa, ki je bil veliko višji od pričakovanega ⁽¹²⁾. Center Harpa pa je imel še druge nepredvidene stroške.

⁽¹⁰⁾ Kot je naveden v dopisu islandskih organov z dne 28. maja 2013 (evidenčna številka 673762). Dodatne informacije o koncertnih in konferenčnih dvoranah v centru Harpa so na voljo na: <http://harpa.is/harpa/salir-og-skipulag>.

⁽¹¹⁾ Kot je bil spremenjen in preoblikovan leta 2010.

⁽¹²⁾ Pred okrožnim sodiščem v Reykjavíku še poteka spor v zvezi z davkom na nepremičnine za center Harpa in tem, ali temelji na pravilni odmeri.

- (23) Država in mesto mesečno dodelita sredstva za poplačilo posojilnih obveznosti centra Harpa. Ker naj bi bil projekt samozadosten, mora dobiček pokriti vse stroške poslovanja. Po navedbah islandskih organov so sredstva lastnikov zato namenjena le za kritje neodplačanih posojil ⁽¹³⁾.
- (24) Dne 16. aprila 2013 je bil podpisan nov sporazum (v nadaljnjem besedilu; projektni sporazum iz leta 2013), ki je nadomestil spremenjeni projektni sporazum ⁽¹⁴⁾. V skladu z novim sporazumom je prispevek mesta in države še naprej brezpogojno mesečno plačilo v enaki višini, in sicer 595 000 000 ISK letno za obdobje 35 let z začetkom plačevanja marca 2011. Po prilagoditvi letnega zneska glede na povišanje indeksa cen življenjskih potrebščin od marca 2013 je znesek letnega plačila 1 023 339 932 ISK ⁽¹⁵⁾.
- (25) Glede na predvideni izkaz poslovnega izida družbe Austurhöfn-TR ehf. za leto 2012 je bilo pričakovati, da bo imela družba znatno izgubo iz poslovanja, ki ustreza celotnemu negativnemu dobičku pred obrestmi, davki in amortizacijo (v nadaljnjem besedilu: EBITDA) v višini 406,5 milijona ISK. Konferenčni del centra Harpa je leta 2012 posloval z negativnim EBITDA v višini 120 milijonov ISK, enako velja za „druge umetniške prireditve“ (negativni EBITDA v višini 131 milijonov ISK). Predvideni izkaz poslovnega izida in analiza prihodkov za leto 2013 predvidevata tudi znatno izgubo iz poslovanja, in sicer skupni negativni EBITDA v višini približno 348 milijonov ISK, pri čemer je z izgubo posloval tako konferenčni kot „umetniški“ del centra Harpa ⁽¹⁶⁾.

2.6 Razporeditev stroškov in ločitev računov

- (26) Glede na prvotni projektni sporazum naj bi se finančno ločile različne družbe, vključene v upravljanje centra Harpa, in vodili ločeni računi za različne dejavnosti:

13.11.1 Zasebni partner bo vseskozi zagotavljal finančno ločevanje med družbo za nepremičnine, družbo za upravljanje, družbo Hringur in zasebnim partnerjem. Kar zadeva finance, se vsak subjekt upravlja in posluje ločeno.

13.11.2 Zasebni partner bo vseskozi zagotavljal ustrezno finančno ločevanje, tj. ločeno vodenje poslovnih knjig, ločevanje med plačilom za delo ter drugim poslovanjem in dejavnostmi znotraj konferenčnega centra. Zasebni partner mora kadar koli med trajanjem sporazuma na zahtevo stranke dokazati obstoj takšne finančne ločitve.

- (27) Dejavnosti centra Harpa so razvrščene v več kategorij stroškov: 1. islandski simfonični orkester; 2. islandska opera; 3. druge umetniške prireditve; 4. konferenčni oddelek, 5. poslovanje; 6. prodaja vstopnic; 7. upravljanje prostorov; 8. uprava. Vse te kategorije stroškov zdaj spadajo pod družbo Harpa – tónlistar- og ráðstefnuhús ehf., pri čemer so prihodki in stroški posameznih kategorij v proračun vključeni pod ustrezno kategorijo. Skupni stroški poslovanja, kot so plače, upravljanje stavbe (ogrevanje in elektrika) in upravni stroški, so razdeljeni po kategorijah glede na model razporeditve stroškov ⁽¹⁷⁾.
- (28) Podrobnejši opis ukrepa je naveden v Odločbi Nadzornega organa št. 128/13/COL ⁽¹⁸⁾.

3. OPIS RAZLOGOV ZA ZAČETEK FORMALNEGA POSTOPKA PREISKAVE

- (29) Nadzorni organ je v Odločbi št. 128/13/COL predhodno ocenil, ali financiranje centra Harpa pomeni državno pomoč in ali je bila v tem primeru pomoč združljiva z določbami o državni pomoči iz Sporazuma EGP.
- (30) Po navedbah islandskih organov financiranje centra Harpa ne vključuje državne pomoči, saj je bilo ustrezno zagotovljeno, da se za različne dejavnosti koncertnega in konferenčnega dela vodijo ločeni računi. V podporo tej

⁽¹³⁾ Glej memorandum z dne 24. septembra 2012, ki ga je izdal direktor centra Harpa (evidenčna številka 648320).

⁽¹⁴⁾ Sporazum med državo Islandijo, mestom Reykjavik in družbo Harpa tónlistar og ráðstefnuhús ehf. o poslovanju in dejavnostih koncertne dvorane in konferenčnega centra Harpa z dne 16. aprila 2013.

⁽¹⁵⁾ Glej prejšnjo opombo.

⁽¹⁶⁾ Glej poročilo KPMG z dne 7. februarja 2013 (evidenčna številka 662444).

⁽¹⁷⁾ Glej prejšnjo opombo.

⁽¹⁸⁾ Zlasti v delu 3 Odločbe.

trditvi so islandski organi predložili poročili dveh računovodskih podjetij o ločenosti računov družb, vključenih v upravljanje centra Harpa. Islandski organi so predložili tudi analizo oblikovanja cen, v kateri so primerjali cene konferenčnih dvoran v Reykjaviku, ki so primerljive z vidika velikosti in zmogljivosti. Poleg tega so islandski organi trdili, da konferenčne poslovne dejavnosti pozitivno prispevajo k drugim dejavnostim v centru Harpa, katerih stroški bi bili precej višji, če navedenih konferenčnih poslovnih dejavnosti ne bi bilo.

(31) Kljub temu je Nadzorni organ v predhodnem mnenju menil, da financiranje centra Harpa vključuje državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP. V Odločbi št. 128/13/COL so bili opredeljeni naslednji vidiki:

(i) Nadzorni organ je sklenil, da so vključena državna sredstva v smislu člena 61 Sporazuma EGP, saj država in mesto skupaj pokrivata letni primanjkljaj delovanja centra Harpa tako, da vsako leto prispevata določen znesek iz svojih proračunov.

(ii) Nadzorni organ je menil, da tako gradnja kot upravljanje neke infrastrukture pomenita gospodarsko dejavnost samo po sebi, če se ta infrastruktura uporablja za zagotavljanje blaga ali storitev na trgu ali se bo za to uporabljala v prihodnje ⁽¹⁹⁾. Nekatere dejavnosti, ki potekajo v centru Harpa, predvsem konference, gledališke predstave, koncerti popularne glasbe itd., lahko pritegnejo veliko obiskovalcev, hkrati pa konkurirajo zasebnim konferenčnim centrom, gledališčem ali drugim glasbenim prizoriščem. Zato je Nadzorni organ sprejel predhodno mnenje, da se subjekti, vključeni v upravljanje centra Harpa, kolikor se ukvarjajo s poslovnimi dejavnostmi, štejejo za podjetja.

(iii) Poleg tega je Nadzorni organ menil, da javno financiranje gradnje centra Harpa pomeni gospodarsko prednost in s tem pomoč, saj projekt dejansko ne bi bil izveden, če tovrstnega financiranja ne bi bilo. Menil je tudi, da imajo družbe, vključene v upravljanje centra Harpa, prednost tudi v obliki dobička, ki sta se mu država in mesto odpovedala, ker ne zahtevata donosnosti svoje naložbe v koncertno dvorano in konferenčni center, kolikor se te družbe ukvarjajo s poslovnimi dejavnostmi, na primer prirejanjem konferenc ali drugih umetniških prireditev. Predhodna ocena Nadzornega organa je torej pokazala, da na nobeni ravni (gradnja, poslovanje in uporaba) ni mogoče izključiti selektivne gospodarske prednosti.

(iv) Nadzorni organ je sklenil, da bi ukrepi lahko izkrivljali konkurenco. Ker je trg za prirejanje mednarodnih dogodkov, kot na primer konferenc in prireditev, odprt za konkurenco med ponudniki prizorišč in organizatorji prireditev, ki na splošno opravljajo dejavnosti, ki so predmet trgovine med državami EGP, se lahko predpostavlja, da gre za vpliv na trgovino. V tej zadevi je vpliv na trgovino med nekaterimi sosednjimi državami EGP še verjetnejši zaradi narave poslovnega sektorja konferenčnih dejavnosti ⁽²⁰⁾. Zato je predhodno mnenje Nadzornega organa, da bi ukrep lahko izkrivljal konkurenco in vplival na trgovino znotraj EGP.

(32) Poleg tega je Nadzorni organ dvomil, da bi bilo državno pomoč mogoče šteti za združljivo s Sporazumom EGP. V skladu s členom 61(3)(c) Sporazuma EGP se pomoč za pospeševanje kulture in ohranjanje kulturne dediščine lahko šteje za združljivo z delovanjem Sporazuma EGP, kadar takšna pomoč ne škoduje trgovinskim pogojem in konkurenci v EGP v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom. Islandski organi so navedli, da je bil prvotni cilj zadevnega ukrepa pospeševanje kulture z gradnjo koncertne dvorane, v kateri bi lahko domovala tako islandski simfonični orkester kot islandska opera. Nadzorni organ je priznal, da bi se glede na kulturni namen prostorov za simfonični orkester in opero njihova gradnja in delovanje lahko štela za pomoč za pospeševanje kulture.

(33) Nadzorni organ je tudi priznal, da bi se infrastruktura, kot je center Harpa, lahko uporabljala tudi za različne poslovne dejavnosti, na primer za restavracije, kavarne, prodajalne, konference in koncerte popularne glasbe. Vendar pa bi morali biti zaradi preprečevanja izkrivljanja konkurence vzpostavljeni zaščitni ukrepi, da med poslovnimi dejavnostmi in subvencioniranimi kulturnimi dejavnostmi ne bi prihajalo do navzkrižnega subvencioniranja. Nadzorni organ je v predhodnem sklepu dvomil, da so islandski organi uvedli potrebne zaščitne ukrepe, s katerimi bi preprečili tovrstno navzkrižno subvencioniranje. Posledično je Nadzorni organ po predhodni oceni dvomil, da bi se gradnja in delovanje centra Harpa lahko štela za združljiva v skladu s členom 61(3)(c) Sporazuma EGP.

⁽¹⁹⁾ Glej Sklep Komisije v zadevi št. SA.33618 (Švedska) – *Financiranje večnamenske dvorane v Uppsali* (UL C 152, 30.5.2012, str. 18), točka 19.

⁽²⁰⁾ Glej Sklep Splošnega sodišča z dne 26. januarja 2012 v zadevi T-90/09, *Mojo Concerts BV in Amsterdam Music Dome Exploitation BV proti Komisiji*, točka 45, objavljen v UL C 89, 24.3.2012, str. 36.

4. PRIPOMBE ISLANDSKIH ORGANOV

- (34) Iz pripomb islandskih organov je bilo mogoče razbrati njihovo stališče, da financiranje centra Harpa ne vključuje državne pomoči, saj naj bi ustrezno zagotovili, da vodijo družbe ločene račune za različne dejavnosti centra Harpa ⁽²¹⁾.
- (35) Islandski organi ne oporekajo, da so finančni prispevki za center Harpa dodeljeni iz državnih sredstev in jih je mogoče pripisati državi. Vendar menijo, da centra Harpa ni mogoče šteti za podjetje v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP. Po navedbah islandskih organov je center Harpa infrastruktura in kulturno prizorišče, namenjeno ohranjanju in pospeševanju kulture ter islandske dediščine, in se zato zanj ne more šteti, da zagotavlja blago in storitve na konkurenčnem trgu. Poleg tega islandski organi menijo, da pogoj glede gospodarske prednosti v tej zadevi ni izpolnjen, saj je bilo zagotovljeno, da se iz državnih sredstev financirajo le kulturne, ne pa poslovne dejavnosti centra Harpa. V zvezi z vplivom na konkurenco in trgovino med pogodbenicami so opozorili, da je treba upoštevati geografsko lego Islandije in da je malo verjetno, da bi občinstvo iz drugih držav, pogodbenic Sporazuma EGP, pripotovalo na Islandijo samo zaradi ogleda koncerta ali podobnih prireditev.
- (36) Islandski organi poudarjajo, da splošno delovanje centra Harpa ni poslovne narave. Po njihovem mnenju centra Harpa zasebno podjetje ne bi gradilo in ga ni mogoče primerjati z zasebno skupino podjetij. Zato po njihovih navedbah dejstva jasno kažejo, da ima v tej zadevi načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu svoje omejitve.
- (37) Islandski organi so po posvetovanju z direktorji centra Harpa predlagali, da se za preprečitev navzkrižnega subvencioniranja ne uporabi struktura, po kateri bi bile družbe ločene ali bi bila obvezna oddaja ponudb za konferenčne dejavnosti. Prepričani so, da so drugi ukrepi primernejši in bodo povzročali manj težav pri poslovanju centra Harpa. Torej ne glede na to, ali se državna sredstva, uporabljena za financiranje in delovanje centra Harpa, štejejo za državno pomoč, združljivo s pravili o državni pomoči, ali pa sploh ne gre za državno pomoč, se islandski organi strinjajo, da je treba uvesti ukrepe za zagotovitev, da nobena podpora ne bi neupravičeno izkrivljala konkurence na trgu prirejanja konferenc.
- (38) Islandski organi se strinjajo z Nadzornim organom, da je treba zagotoviti finančno neodvisnost konferenčnih dejavnosti od drugih dejavnosti centra Harpa in uvesti zaščitne ukrepe za preprečitev navzkrižnega subvencioniranja med obema vrstama dejavnosti. Za zagotovitev ustrezne delitve na poslovne in druge dejavnosti in za preprečitev kakršnega koli subvencioniranja prvih sta bila sprejeta dva glavna ukrepa:
- (i) Prvič, direktorji centra Harpa so uvedli novo programsko opremo za poslovanje in računovodstvo ⁽²²⁾. Družbi Harpa tónlistar- og ráðstefnuhús ehf. omogoča ustrezno ločevanje različnih dejavnosti, njihov računovodski sistem pa tesneje povezuje z upravljanjem projekta. Nov sistem vključuje veliko več funkcij za preglednost in analize. Ločitev računov v centru Harpa upošteva smernice iz Direktive 2006/111/ES o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji (v nadaljnjem besedilu: direktiva o preglednosti) ⁽²³⁾. Posebni (ločeni) računi se vodijo za vse kulturne dejavnosti in najemnike ter za konferenčne dejavnosti, pri čemer je zagotovljeno, da se vodijo notranji računi, ki ustrezajo različnim dejavnostim.
 - (ii) Drugič, islandski organi so zagotovili, da se določen del stalnih in skupnih stroškov centra Harpa razporedi posameznemu delu dejavnosti glede na dejansko uporabo in poslovno dejavnost. Poleg tega je bila konferenčnemu oddelku zaračunana tržna najemnina za pisarne in druge prostore. Islandski organi so določili tržno stopnjo za najem in nadomestilo za uporabo skupnih storitev glede na to, koliko bi zasebni partnerji zaračunali v podobnih primerih.

⁽²¹⁾ Glej opombo 6.

⁽²²⁾ Nova programska oprema Microsoft Dynamics Nav je bila nameščena januarja 2013. Glej memorandum finančnega direktorja centra Harpa z dne 21. maja 2013 (evidenčna številka 673770).

⁽²³⁾ Direktiva Komisije 2006/111/ES z dne 16. novembra 2006 o preglednosti finančnih odnosov med državami članicami in javnimi podjetji ter o finančni preglednosti znotraj določenih podjetij (UL L 318, 17.11.2006 str. 17), vključena v točko 1a Priloge XV k Sporazumu EGP.

- (39) Islandski organi so predložili osnutek predloga za popolno ločitev računov za konferenčni oddelek centra Harpa, ki upošteva novo metodologijo razporeditve stroškov in prihodkov ⁽²⁴⁾. Naslednja preglednica kaže predlagano ločitev računov za center Harpa ⁽²⁵⁾:

Ločitev računov za konferenčni oddelek centra Harpa			
	Prihodki iz poslovanja:	2013	2016
1	Prihodki od oddaje konferenčnih dvoran v najem	109 282	141 815
2	Prihodki od oddaje tehnične opreme v najem	37 965	47 870
3	Prihodki od storitev tehnikov	38 054	48 105
4	Drugi prihodki	2 186	2 836
	— Skupni prihodki, razen prihodki, povezani s pripravo in postrežbo hrane:	187 486	240 626
	Prihodki, povezani s pripravo in postrežbo hrane:		
5	Delež konferenčnega oddelka pri prihodkih, nastalih pri pripravi in postrežbi hrane	34 396	38 697
6	Fiksna najemnina	7 209	7 209
	Skupni prihodki iz konferenčne dejavnosti	229 091	286 533
	Stroški poslovanja:		
7	Fiksna najemnina – za pisarne za konferenčni oddelek	686	686
8	Fiksna najemnina – za prostore za pripravo in postrežbo hrane	7 209	7 209
9	Plače in podobni stroški – za zaposlene v konferenčnem oddelku	42 908	42 908
10	Finančno-upravni stroški (vođenje poslovnih knjig)	1 000	1 000
11	Plače in podobni stroški – za zaposlene v oddelku za trženje	6 738	6 738
12	Stroški trženja	22 000	22 000
	Stroški, povezani s prireditvami:		
13	Najemnina (75 % prihodkov od oddajanja dvoran v najem)	81 961	106 361
14	Stroški najema opreme (75 % prihodka od oddaje opreme v najem)	28 474	35 903
15	Stroški storitev tehnikov (75 % prihodkov od nudenja tehničnih storitev)	28 541	36 079
	Skupni stroški poslovanja	219 571	258 884
	EBITDA	9 574	27 649

- (40) V zvezi z najemnino so islandski organi Nadzornemu organu predložili primerjavo najemnin, ki se zaračunavajo za druge konferenčne dvorane na Islandiji, ki kaže, da je najemnina, zaračunana konferenčnemu oddelku, višja od

⁽²⁴⁾ Po razumevanju Nadzornega organa se bosta nova metodologija razporeditve stroškov in prihodkov ter model ločenih računov izrazila v računovodskem izkazu centra Harpa za leto 2013.

⁽²⁵⁾ Vsi zneski so v tisoč ISK.

primerljive tržne stopnje za stranke, ki najemajo dvorano zgolj priložnostno. Po navedbah islandskih organov je najemnina za stranke, ki redno najemajo dvorane, kot je konferenčni oddelek, običajno znatno nižja od najemnine, ki jo plačujejo stranke za priložnostni najem. Zato predlagajo uporabo 25-odstotne stopnje (popusta) ⁽²⁶⁾. Po njihovem mnenju bi tako nizka stopnja popusta morala zagotoviti ustrezno zaračunavanje najemnine konferenčnemu oddelku v primerjavi z drugimi udeleženci na trgu.

- (41) Po mnenju islandskih organov je razumljivo, da od naložbe, kakršna je center Harpa, kakor tudi od drugih večjih naložbenih projektov ni mogoče pričakovati, da bodo v prvih letih poslovanja prinašali dobiček. Vendar nova metodologija razporeditve stroškov in prihodkov kaže, da bo postajal poslovni del postopoma donosnejši, kar bo lastnikom centra Harpa v naslednjih nekaj letih zagotovilo donosnost njihovih naložb. Nova metodologija tudi kaže, da je do zdaj konferenčni oddelek najverjetneje kril nesorazmerno visok delež skupnih stroškov.
- (42) Če bi Nadzorni organ menil, da ukrep pomeni državno pomoč, so islandski organi izrazili stališče, da bi se glede na cilje ukrepa, vključno s ciljem pospeševanja kulture in ohranjanja islandske kulturne dediščine, takšna pomoč lahko štela za združljivo s členom 61(3) Sporazuma EGP. V zvezi s tem so islandski organi tudi pozvali Nadzorni organ, naj oceni, ali bi bilo treba takšno pomoč obravnavati kot financiranje storitev splošnega gospodarskega pomena (v nadaljnjem besedilu: SSGP).

II. OCENA

1. PRISOTNOST DRŽAVNE POMOČI V SMISLU ČLENA 61(1) EGP

- (43) Člen 61(1) Sporazuma EGP se glasi:

„Razen če ta sporazum ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodelijo države članice ES, države Efte ali je dodeljena v kakršni koli obliki iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali bi lahko izkrivljala konkurenco z dajanjem prednosti posameznim podjetjem ali proizvodnji posameznega blaga, nezdružljiva z delovanjem tega sporazuma, kolikor škodi trgovini med pogodbenicami.“

- (44) Iz tega sledi, da ukrep pomeni državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji: ukrep (i) odobri država ali je odobren iz državnih sredstev, (ii) daje gospodarsko prednost upravičencu, (iii) je selektiven, (iv) ima vpliv na trgovino med pogodbenicami in bi lahko izkrivljal konkurenco ⁽²⁷⁾.
- (45) V naslednjih poglavjih je državno financiranje centra Harpa ocenjeno na podlagi navedenih meril.

1.1 Državna sredstva

- (46) V skladu s členom 61(1) Sporazuma EGP mora ukrep odobriti država ali mora biti odobren iz državnih sredstev, da se lahko šteje za državno pomoč.
- (47) Nadzorni organ najprej opozarja, da se tako lokalni kot regionalni organi štejejo za enakovredne državi ⁽²⁸⁾. Zato za namen člena 61(1) Sporazuma EGP država zajema vse organe državne uprave, od osrednje vlade do mestne ravni ali najnižje upravne ravni, pa tudi javna podjetja in organe. Poleg tega se v smislu člena 61 Sporazuma EGP občinska sredstva štejejo za državna sredstva ⁽²⁹⁾.
- (48) Državna sredstva se dodeljujejo, saj država in mesto skupaj pokrivata letni primanjkljaj iz poslovanja centra Harpa tako, da vsako leto prispevata določen znesek iz svojih proračunov. Poleg tega pomeni pretvorba posojil v osnovni kapital tudi prenos državnih sredstev, saj se s tem država in mesto odpovesta pravici do celotnega poplačila neodplačanih posojil. Zato je prvo merilo člena 61(1) Sporazuma EGP izpolnjeno.

⁽²⁶⁾ Po navedbah islandskih organov je običajna stopnja popusta v primerljivih sektorjih 20–30 %.

⁽²⁷⁾ Glede na ustaljeno sodno prakso morajo biti za opredelitev kot pomoč izpolnjeni vsi pogoji iz določbe, glej zadevo C-142/87, Belgija proti Komisiji („Tubemeuse“), Recueil 1990, str. I-959.

⁽²⁸⁾ Glej člen 2 Direktive 2006/111/ES.

⁽²⁹⁾ Glej Odločbo Nadzornega organa št. 55/05/COL, oddelek II.3, str. 19, z nadaljnjimi napotili, objavljeno v UL L 324, 23.11.2006, str. 11, in Dopolnilu EGP št. 56, 23.11.2006, str. 1.

1.2 Podjetja

- (49) Da bi posojilo pomenilo državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, mora podjetju zagotoviti prednost. Podjetja so subjekti, ki opravljajo gospodarsko dejavnost ne glede na svoj pravni status in način financiranja ⁽³⁰⁾. Gospodarske dejavnosti so dejavnosti, ki obsegajo ponujanje blaga ali storitev na trgu ⁽³¹⁾. Nasprotno pa subjekti, ki niso poslovno dejavni, torej ne ponujajo blaga in storitev na danem trgu, niso podjetja.
- (50) Kot je navedeno v Odločbi 128/13/COL, Nadzorni organ meni, da tako gradnja kot upravljanje neke infrastrukture pomenita gospodarsko dejavnost samo po sebi (in zanju torej veljajo pravila o državni pomoči), če se ta infrastruktura uporablja za zagotavljanje blaga ali storitev na trgu ali se bo za to uporabljala v prihodnje ⁽³²⁾. V tem primeru je center Harpa namenjen na primer prirejanju konferenc ter glasbenih, kulturnih in „drugih umetniških prireditve“ na poslovni podlagi, tj. za zagotovitev storitev na trgu. To mnenje je potrdilo Sodišče Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Sodišče) v zadevi *Leipzig/Halle* ⁽³³⁾. Zato se v primerih infrastrukture pomoč lahko dodeli na več ravneh: gradnja, upravljanje in uporaba dvoran ⁽³⁴⁾.
- (51) Kot je bilo navedeno zgoraj, v centru Harpa potekajo koncerti islandskega simfoničnega orkestra, islandske opere, druge umetniške prireditve in konference. Po mnenju islandskih organov pomeni le konferenčni del poslovanja centra Harpa gospodarsko dejavnost. Vse druge dejavnosti je treba zato razvrstiti kot negospodarske.
- (52) Vendar lahko nekatere dejavnosti, ki potekajo v centru Harpa, predvsem konference, gledališke predstave, koncerti popularne glasbe itd., pritegnejo veliko obiskovalcev, hkrati pa konkurirajo zasebnim konferenčnim centrom, gledališčem ali drugim glasbenim prizoriščem. Zato Nadzorni organ meni, da se koncertna dvorana in konferenčni center Harpa ter družbe, vključene v njegovo upravljanje, kolikor se ukvarjajo s poslovnimi dejavnostmi, štejejo za podjetja ⁽³⁵⁾.

1.3 Prednost

- (53) Da bi ukrep pomenil državno pomoč v smislu člena 61 Sporazuma EGP, mora prejemniku pomoči zagotoviti ekonomsko prednost.
- (54) Državna pomoč v zvezi z gradnjo centra Harpa se lahko izključi, če je v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu ⁽³⁶⁾. Vendar so islandski organi v tej zadevi nasprotovali uporabi načela vlagatelja v tržnem gospodarstvu, saj po njihovem mnenju splošno delovanje centra Harpa ni poslovne narave. Po mnenju islandskih organov centra Harpa zasebno podjetje ne bi gradilo in ga zato ni mogoče primerjati z zasebno skupino podjetij. Zato menijo, da ima v tej zadevi načelo vlagatelja v tržnem gospodarstvu svoje omejitve.
- (55) V zvezi z gradnjo centra Harpa so islandski organi navedli, da sta država in mesto prvotno upala, da bo zasebni vlagatelj financiral izvedbo projekta. Vendar zaradi finančne krize projekta ni bilo mogoče izpeljati brez javnega financiranja. Torej naj bi bila dodelitev neposrednih nepovratnih sredstev s strani države in mesta javna, saj sicer ne bi bilo dovolj sredstev za financiranje projekta. Zato Nadzorni organ meni, da pomeni javno financiranje gradnje centra Harpa gospodarsko prednost in s tem pomoč, saj projekt dejansko ne bi bil izveden, če tovrstnega financiranja ne bi bilo. Udeležba države in mesta je bila zato ključna za celotni projekt centra Harpa.
- (56) Iz pretekle prakse odločitev Nadzornega organa izhaja, da mora biti vzpostavljen sistem stroškovnega računovodstva, ki zagotavlja, da poslovne dejavnosti niso financirane iz državnih sredstev, dodeljenih

⁽³⁰⁾ Zadeva C-41/90, *Höfner in Elser proti Macroton*, Recueil 1991, str. I-1979, točke 21–23, in zadeva E-5/07, *Private Barnebagers Landsforbund proti Nadzornemu organu Efte*, Poročilo Sodišča Efte 2008, str. 61, točka 78.

⁽³¹⁾ Zadeva C-222/04, *Ministero dell'Economia e delle Finanze proti Cassa di Risparmio di Firenze SPA*, ZOdl. 2006, str. I-289, točka 108.

⁽³²⁾ Glej opombo 19.

⁽³³⁾ Zadeva C-288/11 P, *Mitteldeutsche Flughafen in Flughafen Leipzig-Halle proti Evropski komisiji*, z dne 19. decembra 2012, točke 40–43, še ni objavljena.

⁽³⁴⁾ Glej Sklep Komisije v zadevi št. SA 33728 (Danska) – *Financiranje nove večnamenske dvorane v Københavnu* (UL C 152, 30.5.2012, str. 6) točka 24.

⁽³⁵⁾ Glej Sklep Komisije v zadevi št. N 293/2008 (Madžarska) – *Pomoč za kulturo za večnamenske kulturne centre, muzeje in javne knjižnice* (UL C 66, 20.3.2009, str. 22), točka 19.

⁽³⁶⁾ Glej Sklep Komisije v zadevi št. SA 33728 (Danska) – *Financiranje nove večnamenske dvorane v Københavnu* (UL C 152, 30.5.2012, str. 6), točka 25.

neprofitnim dejavnostim, če izvaja subjekt tako poslovne kot neposlovne dejavnosti ⁽³⁷⁾. To načelo določa tudi direktiva o preglednosti. Ta direktiva ne velja neposredno za obravnavano zadevo, ker je čisti letni prihodek centra Harpa v zadnjih dveh letih nižji od praga prihodka, določenega v členu 5(1)(d) Direktive ⁽³⁸⁾. Vendar Nadzorni organ meni, da še vedno veljajo načela vodenja gospodarskih dejavnosti pod tržnimi pogoji z ločenimi računi in načela jasne vzpostavitve stroškovnega računovodstva, v skladu s katerimi se vodijo ločeni računi.

- (57) Kot je bilo opisano v oddelku I.2, so dejavnosti centra Harpa razdeljene v več kategorij, tj. gostovanje islandskega simfoničnega orkestra in islandske opere ter prirejanje drugih umetniških prireditev in konferenc. Vendar so islandski organi šele po sprejetju Odločbe Nadzornega organa št. 128/13/COL ustrezno zagotovili jasno in dosledno ločitev računov za različne dejavnosti centra Harpa. Prakse prvih let poslovanja centra Harpa, po katerih so bile izgube, povezane z upravljanjem stavbe in skupnimi upravnimi stroški različnih dejavnosti centra Harpa, preprosto ločene na podlagi ocen in drugih meril, ni mogoče šteti za jasno ločitev računov v skladu z zakonodajo EGP. Zato bi lahko prišlo do navzkrižnega subvencioniranja med kulturnimi in gospodarskimi dejavnostmi centra Harpa.
- (58) Kot je bilo opisano v oddelku I.4, so islandski organi uvedli nekatere ukrepe za ločeno vodenje računov poslovnih in neposlovnih dejavnosti v centru Harpa ⁽³⁹⁾. Ukrepi zajemajo novo metodologijo razporeditve stroškov in prihodkov ter vodenje ločenih računov za konferenčni oddelek centra Harpa. Čeprav te nove ureditve zmanjšujejo prednost družb, vključenih v upravljanje centra Harpa, na najnižjo raven, potrebno za zagotovitev delovanja infrastrukture, pa prednosti za konferenčni oddelek ni mogoče popolnoma izključiti.
- (59) Poleg navedenega imajo družbe, vključene v upravljanje centra Harpa, prednost tudi v obliki dobička, ki sta se mu država in mesto odpovedala, ker ne zahtevata donosnosti svoje naložbe v koncertno dvorano in konferenčni center, kolikor se te družbe ukvarjajo s poslovnimi dejavnostmi, na primer prirejanjem konferenc. Vsak lastnik podjetja ali vlagatelj običajno zahteva donosnost svoje naložbe v komercialno podjetje. Takšna zahteva dejansko pomeni strošek za podjetje. Če podjetju v državni lasti ni treba ustvariti normalne stopnje donosnosti za svojega lastnika, to dejansko pomeni, da podjetje pridobi prednost vsakič, ko se lastnik odpove dobičku ⁽⁴⁰⁾.

1.4 Prednost, ocenjena glede na zadevo Altmark

- (60) Islandski organi menijo, da bi bilo treba financiranje gradnje in delovanja centra Harpa opredeliti kot financiranje storitev splošnega gospodarskega pomena ter da so izpolnjena vsa štiri merila iz „preskusa Altmark“, zato ukrep ne pomeni državne pomoči v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP.
- (61) Sodišče je v sodbi v zadevi *Altmark* pojasnilo pogoje, pod katerimi nadomestilo za javne storitve ne pomeni državne pomoči, če ni bilo pridobljene nobene prednosti ⁽⁴¹⁾. Da pa se v konkretnem primeru takšno nadomestilo ne bi štelo za državno pomoč, morajo biti izpolnjeni vsi štirje pogoji, na splošno poimenovani merila *Altmark* ⁽⁴²⁾.
- (62) Navedeni štirje pogoji so: (i) upravičenec do mehanizma državnega financiranja za SSGP mora biti uradno pooblaščen za opravljanje SSGP, te obveznosti pa morajo biti jasno opredeljene; (ii) merila za izračun nadomestila morajo biti določena vnaprej ter objektivno in pregledno, da bi se preprečila ekonomska ugodnost, ki bi prejemniku dajala prednost pred konkurenčnimi podjetji; (iii) nadomestilo ne sme presegati tistega, kar je potrebno za kritje vseh ali dela stroškov, ki so nastali z izpolnjevanjem obveznosti SSGP, ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička zaradi izpolnjevanja teh obveznosti, ter (iv) če upravičenec ni izbran s postopkom oddaje javnega naročila, se mora raven dodeljenega nadomestila določiti na podlagi analize stroškov, ki bi jih povprečno, dobro vodeno podjetje imelo pri izpolnjevanju teh obveznosti, ob upoštevanju realiziranih prejemkov in razumnega dobička.

⁽³⁷⁾ Glej Odločbo Nadzornega organa št. 343/09/COL o nepremičninskih transakcijah občine Time glede parcel številka 1/152, 1/301, 1/630, 4/165, 2/70, 2/32 (UL L 123, 12.5.2011, str. 72, in Dopolnilo EGP št. 27, 12.5.2011, str. 1) ter Odločbo Nadzornega organa št. 91/13/COL o financiranju občinskih zbiralcev odpadkov z dne 27. februarja 2013, točka 34, dostopno na: <http://www.eftasurv.int/media/decisions/91-13-COL.pdf>.

⁽³⁸⁾ Glej opombo 23.

⁽³⁹⁾ Po vedenju Nadzornega organa se bodo ti ukrepi izrazili v računovodskem izkazu za leto 2013 za center Harpa.

⁽⁴⁰⁾ Zadeva C-234/84, Belgija proti Komisiji, Recueil 1986, str. I-2263, točka 14.

⁽⁴¹⁾ Zadeva C-280/00, *Altmark Trans GmbH in Regierungspräsidium Magdeburg proti Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, Recueil 2003, str. I-7747.

⁽⁴²⁾ Glej točke 87–93 zgoraj navedene sodbe.

- (63) Države EGP imajo na splošno široko diskrecijsko pravico glede opredelitve storitve kot SSGP ob upoštevanju ustrezne sodne prakse, ki določa splošna načela, ki jih je treba izpolnjevati. Iz člena 59(2) Sporazuma EGP izhaja, da so podjetja, pooblaščenca za opravljanje SSGP, podjetja, ki jim je zaupana „posebna naloga“⁽⁴³⁾.
- (64) Glede na smernice Nadzornega organa o uporabi pravil o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena⁽⁴⁴⁾, je treba nalogo opravljanja javnih storitev dodeliti z aktom, ki ima lahko glede na zakonodajo posamezne države Efte obliko zakonskega ali podzakonskega akta ali pogodbe. Lahko se določi tudi v več aktih. Komisija in Nadzorni organ v takih primerih običajno zahtevata, da mora akt ali vrsta aktov določati vsaj:
- (a) vsebino in trajanje obveznosti javnih storitev;
 - (b) zadevno podjetje in, če je primerno, ozemlje;
 - (c) vrsto vseh izključnih ali posebnih pravic, ki jih podjetju dodeli zadevni organ;
 - (d) merila za izračun, nadzor in pregled nadomestila ter
 - (e) ureditve za preprečitev kakršnega koli prekomernega nadomestila in njegovo izterjavo.
- (65) Obveznosti javnih storitev centra Harpa so po navedbah islandskih organov jasno opredeljene v njegovi lastniški politiki. Glede na lastniško politiko je namen centra Harpa: (i) postati forum za glasbeno in kulturno življenje na Islandiji, (ii) okrepiti položaj Islandije kot prizorišča konferenc, (iii) okrepiti položaj potovalne industrije na Islandiji in (iv) spodbuditi življenje v središču mesta Reykjavik. Lastniška politika predvideva tudi, da bo poslovanje centra Harpa samozadostno in da mu razen prispevkov, dogovorjenih v projektne sporazumu, ne bodo dodeljeni drugi prispevki. Vendar pa lastniška politika ne navaja trajanja obveznosti javnih storitev niti ne določa posebnih meril za izračun, nadzor in pregled nadomestila ali opisuje ureditev za preprečitev prekomernega nadomestila in njegove izterjave. Po mnenju Nadzornega organa zato prvo merilo *Altmark* ni izpolnjeno.
- (66) Glede na projektne sporazum bi moral biti prispevek države in mesta stalni letni znesek (595 000 000 ISK), ki bi moral biti spremenjen na vsak datum plačila, da bi vključeval spremembe indeksa cen življenjskih potrebščin. Vendar pa so lastniki centru Harpa zaradi njegovega finančnega stanja občasno dodelili znatna finančna sredstva ter se dogovorili o pretvorbi posojil⁽⁴⁵⁾. Zato se v nasprotju z mnenjem islandskih organov zdi, da nadomestilo za domnevno obveznost javnih storitev ni bilo objektivno in pregledno določeno vnaprej. Poleg tega lahko Nadzorni organi zaradi nepregledne narave pomoči (kritje letnega primanjkljaja centra Harpa, morebitno navzkrižno subvencioniranje in praksa, po kateri se ne zahteva primerne donosnosti naložbe) sklene le, da islandski organi niso ustrezno zagotovili, da nadomestilo ne bi preseglo potrebnega.
- (67) Nadzorni organ opozarja, da upravljavec centra Harpa ni bil izbran s postopkom oddaje javnega naročila in da islandski organi Nadzornemu organu niso predložili informacij, da bi lahko preveril, ali stroški centra Harpa ustrezajo stroškom povprečnega, dobro vodenega in ustrezno opremljenega podjetja, kakor zahteva četrto merilo *Altmark*.
- (68) Na podlagi navedenega Nadzorni organ ugotavlja, da financiranje centra Harpa ne izpolnjuje vseh meril *Altmark* in ga zato ni mogoče opredeliti kot financiranje storitev splošnega gospodarskega pomena.

1.5 Selektivnost

- (69) Da bi ukrep pomenil državno pomoč v smislu člena 61 Sporazuma EGP, mora biti selektiven.

⁽⁴³⁾ Glej na primer zadevo C-127/73, BRT proti SABAM, Recueil 1974, str. 313, točki 19–20.

⁽⁴⁴⁾ Glej smernice Nadzornega organa o uporabi pravil o državni pomoči za nadomestilo, dodeljeno za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 161, 13.6.2013, str. 12, in Dopolnilo EGP št. 34, 13.6.2013, str. 1), na voljo na: <http://www.eftasurv.int/media/state-aid-guidelines/Part-VI—Compensation-granted-for-the-provision-of-services-of-general-economic-interest.pdf>.

⁽⁴⁵⁾ Pretvorba posojil v osnovni kapital.

- (70) Islandske organi zagotavljajo financiranje družbam, vključenim v upravljanje centra Harpa. Financiranje je namenjeno kritju izgub, ki nastajajo pri različnih dejavnostih centra Harpa, tudi pri gospodarskih dejavnostih, kot je prirejanje konferenc. Ta sistem nadomestila, pri katerem lahko pride do navzkrižnega subvencioniranja, drugim družbam, dejavnim na trgu za prirejanje konferenc na Islandiji ali drugod, ni na voljo.
- (71) Glede na navedeno Nadzorni organ meni, da imajo s tem družbe, vključene v upravljanje centra Harpa, selektivno gospodarsko prednost v primerjavi s konkurenti na trgu.

1.6 Izkrivljanje konkurence in vpliv na trgovino med pogodbenicami

- (72) Da se ukrep lahko šteje za državno pomoč v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP, mora biti takšen, da lahko izkrivlja konkurenco in vpliva na trgovino med pogodbenicami Sporazuma EGP.
- (73) Glede na ustaljeno sodno prakso samo dejstvo, da ukrep krepi položaj podjetja v primerjavi s podjetji, ki si konkurirajo na trgu EGP, zadostuje za sklep, da bi ukrep lahko vplival na trgovino med pogodbenicami in izkrivljal konkurenco med podjetji iz drugih držav EGP ⁽⁴⁶⁾. Državna sredstva, dodeljena družbam, vključenim v upravljanje centra Harpa, za kritje izgub, pomenijo prednost, ki krepi položaj centra Harpa v primerjavi s položajem konkurenčnih podjetij na istem trgu.
- (74) Čeprav je večina dejavnosti, ki se izvajajo v centru Harpa, lokalnega značaja, ima center tudi zmogljivosti za velike in srednje velike mednarodne prireditve, zato ni mogoče izključiti vpliva na konkurenco in trgovino med pogodbenicami ⁽⁴⁷⁾. Vendar je po navedbah islandskih organov malo verjetno, da bi bilo veliko prireditev v centru Harpa, če sploh katera, tako zanimivih za prebivalce sosednjih držav, da bi opravili vso pot do Reykjavika za njihov ogled, zato je malo verjetno, da bi center Harpa s svojimi prireditvami konkuriral podobnim dvoranam v bližnjih državah.
- (75) Ker pa je trg za prirejanje mednarodnih dogodkov odprt za konkurenco med ponudniki prizorišč in organizatorji prireditev, ki običajno izvajajo dejavnosti, ki so predmet trgovine med državami EGP, se lahko predpostavlja, da gre za vpliv na trgovino. V tej zadevi je vpliv na trgovino med nekaterimi sosednjimi državami EGP še verjetnejši zaradi narave poslovnega sektorja konferenčnih dejavnosti. Poleg tega je Splošno sodišče v svojem sklepu o kompleksu Ahoy na Nizozemskem nedavno odločilo, da ni bilo razloga za omejitev trga na ozemlje navedene države članice ⁽⁴⁸⁾.
- (76) Zato Nadzorni organ tako kot v svoji odločbi o začetku postopka meni, da bi ukrep lahko izkrivljal konkurenco in vplival na trgovino znotraj EGP.

1.7 Zaključek o obstoju državne pomoči

- (77) S sklicevanjem na zgornje navedbe Nadzorni organ ugotavlja, da ocenjeni ukrep, tj. financiranje centra Harpa, vključuje elemente državne pomoči v smislu člena 61(1) Sporazuma EGP. Zato je na podlagi zgoraj navedenih pogojev treba proučiti, ali je ukrep združljiv z delovanjem Sporazuma EGP.

2. POSTOPKOVNE ZAHTEVE

- (78) V skladu s členom 1(3) dela I Protokola 3 „mora biti Nadzorni organ Efte o vseh načrtih za dodelitev ali spremembo pomoči obveščen dovolj zgodaj, da lahko predloži pripombe. [...] Zadevna država ne sme izvajati svojih predlaganih ukrepov, dokler v tem postopku ni sprejeta dokončna odločitev“.
- (79) Islandske organi ukrepa pomoči niso priglasili Nadzornemu organu. Poleg tega so z gradnjo in začetkom delovanja centra Harpa navedene ukrepe začeli izvajati še pred sprejetjem dokončne odločitve Nadzornega organa. Zato Nadzorni organ ugotavlja, da islandske organi niso spoštovali svojih obveznosti iz člena 1(3) dela I Protokola 3. Dodelitev kakršne koli pomoči je zato nezakonita.

⁽⁴⁶⁾ Zadeva E-6/98, Vlada Norveške proti Nadzornemu organu Efte, Poročilo Sodišča Efte 1999, str. 76, točka 59; zadeva 730/79, Philip Morris proti Komisiji, Recueil 1980, str. 2671, točka 11.

⁽⁴⁷⁾ Glej Sklep Komisije v zadevi št. SA.33618 (Švedska) – *Financiranje večnamenske dvorane v Uppsali* z dne 2. maja 2013 [še ni objavljen], točka 45.

⁽⁴⁸⁾ Glej opombo 20.

3. OCENA ZDRUŽLJIVOSTI

- (80) Podporni ukrepi, zajeti v členu 61(1) Sporazuma EGP, so načeloma nezdržljivi z delovanjem Sporazuma EGP, razen če izpolnjujejo pogoje za odstopanje od člena 61(2) ali (3) ali člena 59(2) Sporazuma EGP in so potrebni, sorazmerni in ne povzročajo nedopustnega izkrivljanja konkurence. Islandski organi trdijo, da je vsakršna pomoč, dodeljena projektu, združljiva s členom 61(3) Sporazuma EGP.
- (81) Ta ne vključuje določbe, ki bi ustrezala členu 107(3)(d) Pogodbe o delovanju Evropske unije. Nadzorni organ kljub vsemu priznava, da se ukrepi državne pomoči lahko odobrijo na podlagi člena 61(3)(c) Sporazuma EGP ⁽⁴⁹⁾.
- (82) Na podlagi člena 61(3)(c) Sporazuma EGP se pomoč za pospeševanje kulture in ohranjanja kulturne dediščine lahko šteje za združljivo z delovanjem Sporazuma EGP, kadar takšna pomoč ne škoduje trgovinskim pogojem in konkurenci v EGP v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom. Nadzorni organ mora zato oceniti, ali je mogoče dodelitev pomoči različnim dejavnostim centra Harpa utemeljiti kot pomoč za pospeševanje kulture na podlagi člena 61(3)(c) Sporazuma EGP.
- (83) Opozoriti je treba, da so bila načela iz člena 61(3)(c) Sporazuma EGP uporabljena za zadeve, precej podobne obravnavani zadevi ⁽⁵⁰⁾. Islandski organi so navedli, da je bil prvotni cilj zadevnega ukrepa pospeševanje kulture z gradnjo koncertne dvorane, v kateri bi lahko domovala tako islandski simfonični orkester kot islandska opera. Podobne večnamenske kulturne centre že ima večina evropskih mest. Center Harpa naj bi postal islandska nacionalna koncertna dvorana, ki bi zagotavljala potrebno kulturno infrastrukturo, ki je prej na Islandiji ni bilo, in bo pomenila osrednjo točko za razvoj in napredek uprizorjenih umetnosti na Islandiji. Zato prispeva k razvoju poznavanja kulture ter omogoča dostop javnosti do kulturnih, izobraževalnih in razvedrilnih dejavnosti ⁽⁵¹⁾.
- (84) Glede na navedeno Nadzorni organ meni, da bi se glede na kulturni namen gradnja in delovanje prostorov za simfonični orkester in opero lahko štela za pomoč za pospeševanje kulture v smislu člena 61(3)(c) Sporazuma EGP. Vendar dvomi, da je mogoče pomoč, dodeljeno za subvencioniranje konferenčnih dejavnosti, utemeljiti kot pomoč na podlagi člena 61(3)(c), zato je treba to zadevo oceniti ločeno.
- (85) V zvezi z nujnostjo ukrepa, njegovo sorazmernostjo in vprašanjem, ali lahko povzroči nedopustno izkrivljanje konkurence, Nadzorni organ ugotavlja: kot je bilo že navedeno, je bil glavni razlog za gradnjo centra Harpa očitna potreba po ustrezni koncertni dvorani, ki bi gostila islandski simfonični orkester in islandsko opero. Glede na velikost projekta je razumljivo, da se bo infrastruktura, kakršna je center Harpa, uporabljala tudi za izvajanje različnih poslovnih dejavnosti, kot na primer restavracij, kavnarn, prodajaln, konferenc in koncertov popularne glasbe. Vendar pa morajo biti zaradi preprečevanja izkrivljanja konkurence vzpostavljeni zaščitni ukrepi, da med poslovnimi dejavnostmi in subvencioniranimi kulturnimi dejavnostmi ne bi prihajalo do znatnega navzkrižnega subvencioniranja.
- (86) V Odločbi št. 128/13/COL je Nadzorni organ navedel tri metode, na podlagi katerih bi islandski organi lahko zagotovili, da med poslovnimi in kulturnimi dejavnostmi centra Harpa ne bi prišlo do navzkrižnega subvencioniranja ⁽⁵²⁾. Prvič, Nadzorni organ je navedel, da bi bil ta cilj lahko dosežen z objavo razpisov za prostore, namenjene poslovnim dejavnostim, s čimer bi bilo zagotovljeno, da bo gospodarski subjekt plačal tržno ceno za prostore in ne bo imel koristi od navzkrižnega subvencioniranja. Drugič, islandski organi bi lahko ustanovili ločen pravn subjekt za poslovne dejavnosti. Kot tretjo možnost je Nadzorni organ v odločbi o začetku postopka navedel vzpostavitev ustreznega sistema razporeditve stroškov in vodenja ločenih računov, ki bi omogočal primerno donosnost naložb, s čimer bi bila zagotovljena ustrezna ločitev poslovnih in neposlovnih dejavnosti.

⁽⁴⁹⁾ Glej na primer odstavke 7 (z nadaljnjimi napotili) smernic Nadzornega odbora o državni pomoči za kinematografska in druga avdiovizualna dela, na voljo na spletnem mestu Nadzornega organa: <http://www.eftasurv.int/state-aid/legal-framework/state-aid-guidelines/>.

⁽⁵⁰⁾ Glej Sklep Komisije v zadevi št. N 122/2010 (Madžarska) – Državna pomoč za Donavsko palačo kulture (UL C 147, 18.5.2011, str. 3) in sklep Komisije v zadevi št. 293/2008 (Madžarska) – Pomoč za kulturo za večnamenske kulturne centre, muzeje in javne knjižnice (UL C 66, 20.3.2009, str. 22).

⁽⁵¹⁾ Glej Sklep Komisije v zadevi št. SA 33241 (Ciper) – Državna pomoč za ciprski kulturni center (UL C 377, 23.12.2011, str. 11), točke 36–39.

⁽⁵²⁾ Glej odstavke 64 Odločbe.

- (87) Islandski organi so poudarili, da je pri delovanju centra Harpa potrebna določena prožnost, saj morajo kulturne in konferenčne dejavnosti soobstajati in v več primerih se lahko ti dve vrsti dejavnosti prepletata, če nista zagotovljena zelo skladen nadzor in načrtovanje. Torej bi ustanovitev novega upravljavca, bodisi zasebnega bodisi ločenega državnega subjekta, znotraj centra Harpa povečala upravno breme in nastali bi dodatne omejitve ter stroški ob že tako težavnem poslovanju. Zato so islandski organi po posvetovanju z direktorji centra Harpa sklenili, da je tretja možnost, tj. ločitev gospodarskih in neposlovnih dejavnosti centra Harpa ter vzpostavitev ustreznega sistema razporeditve stroškov in vodenja ločenih računov, glede na navedene okoliščine najprimernejša.
- (88) Kot je že bilo navedeno, vodenje ločenih računov in nova metodologija razporeditve stroškov in prihodkov, ki so ju uvedli lastniki centra Harpa, upoštevata smernice direktive o preglednosti. Posebni (ločeni) računi se vodijo za vse kulturne dejavnosti in najemnike ter za konferenčne dejavnosti, pri čemer je zagotovljeno, da se vodijo notranji računi, ki ustrezajo različnim dejavnostim. Poleg tega so islandski organi zagotovili, da se določen del stalnih in skupnih stroškov centra Harpa razporedi na posamezni del dejavnosti glede na dejansko uporabo in poslovno dejavnost. Konferenčnemu oddelku se bo zaračunala tudi tržna najemnina za pisarne in druge prostore ⁽⁵³⁾. Ukrepi, ki so jih uvedli islandski organi, učinkovito zagotavljajo, da med poslovnimi in kulturnimi dejavnostmi centra Harpa ne bo prišlo do navzkrižnega subvencioniranja.
- (89) Glede na predhodne računovodske izkaze za leto 2013 se pričakuje, da bo konferenčni oddelk ustvaril minimalen dobiček v višini 9 574 000 ISK. Po pričakovanjih naj bi bil ta dobiček do leta 2016 višji od 23 milijonov ISK. Zato nova metodologija razporeditve stroškov in prihodkov kaže, da bo poslovni del postopoma postajal donosnejši, kar bo lastnikom centra Harpa v naslednjih nekaj letih zagotovilo donosnost naložb.
- (90) Nadzorni organ se glede primanjkljaja konferenčnega oddelka v prvih letih delovanja centra Harpa strinja, da je razumljivo, da od naložbe, kakršna je center Harpa, kakor tudi od drugih večjih naložbenih projektov ni mogoče pričakovati, da bodo v prvih letih delovanja prinašali dobiček. Kritje primanjkljaja iz poslovanja za prva leta poslovnih dejavnosti se lahko torej obravnava kot nujni strošek ustanovitve, kar je v skladu z načelom vlagatelja v tržnem gospodarstvu. Na podlagi ločenega vodenja računov in nove metodologije razporeditve stroškov in prihodkov bi lahko sklepali, da velika izguba poslovnih delov centra Harpa, ki jo je Nadzorni organ ocenil v svoji odločbi o začetku postopka, in sicer negativni EBITDA v višini 120 milijonov ISK za leto 2012, ni nujno izražala dejanskega finančnega stanja konferenčnega oddelka.
- (91) Poleg tega so islandski organi dokazali, da bo center Harpa dopolnil obstoječe dvorane z dodatnimi zmogljivostmi in razširil ponudbo različnih vrst tako kulturnih kot tudi poslovnih dogodkov v Reykjaviku, s čimer bo znatno pripomogel k razvoju kulture, veliko pa bo pridobila tudi splošna javnost na Islandiji. Torej je treba pomoč šteti za dobro usmerjeno, javno financiranje pa za upravičeno.
- (92) Poleg tega je glede na lokacijo centra Harpa in dejstvo, da je večina dejavnosti, ki poteka v njem, lokalne narave, vpliv na konkurenco in trgovino med pogodbenicami omejen, čeprav ga, kot je bilo navedeno zgoraj, ni mogoče izključiti ⁽⁵⁴⁾.
- (93) Z navedenimi razlogi je bilo dokazano, da je udeležba države in mesta pri financiranju centra Harpa potrebna, sorazmerna in ne povzroča nedopustnega izkrivljanja konkurence. S popolno ločitvijo računov poslovnega in neposlovnega dela centra Harpa so islandski organi uspeli zagotoviti, da ne prihaja do negativnih učinkov prelivanja iz prispevkov, namenjenih kulturnemu delu poslovanja centra Harpa. Zato je financiranje centra Harpa združljivo s pravili o državni pomoči, ki jih določa Sporazum EGP.

4. ZAKLJUČEK

- (94) Na podlagi zgornjih navedb Nadzorni odbor ugotavlja, da pomeni financiranje centra Harpa državno pomoč, ki je združljiva z delovanjem Sporazuma EGP v smislu člena 61(3)(c) Sporazuma EGP.
- (95) Islandski organi so pozvani, naj vse načrte za spremembo financiranja centra Harpa, vključno s povečanjem nepovratnih sredstev države ali mesta za več kot 20 %, priglasi Nadzornemu odboru –

⁽⁵³⁾ Določena je bila tržna najemnina in nadomestilo za uporabo skupnih storitev glede na to, kar bi zasebni partnerji zaračunali v podobnih primerih.

⁽⁵⁴⁾ Glej Sklep Komisije v zadevi št. SA.33618 (Švedska) – Financiranje večnamenske dvorane v Uppsali z dne 2. maja 2013 [še ni objavljen], točka 59.

SPREJEL NASLEDNJO ODLOČBO:

Člen 1

Financiranje koncertne dvorane in konferenčnega centra Harpa je združljivo s Sporazumom EGP.

Člen 2

Ta odločba je naslovljena na Republiko Islandijo.

Člen 3

Besedilo te odločbe v angleškem jeziku je edino verodostojno.

V Bruslju, 11. decembra 2013

Za Nadzorni organ Efte

Oda Helen SLETNES

Predsednica

Sverrir Haukur GUNNLAUGSSON

Član kolegija
